Raadsvergadering d.d. 20 juni 2024

Voorstelnummer 43-2024
Agendanummer 7
Zaaknummer Z24138297
Onderwerp: Jaarstukken 2023 en ontwerpbegroting 2025 van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW)
Portefeuillehouder: Burgemeester L.J. Sievers

Aan de raad.

Voorstel
1. Besluit om kennis te nemen van de voorlopige jaarstukken 2023 van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland;
2. Besluit om een positieve zienswijze in te dienen op de resultaatbestemming van de voorlopige jaarstukken 2023;
3. Besluit om kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2025 van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland;
4. Besluit om een positieve zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2025;
5. Besluit om beide positieve zienswijzen middels bijgevoegde conceptbrief aan de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland kenbaar te maken;
6. Besluit om de bijdrage aan de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland in de Programmabegroting 2025 structureel te verhogen met € 277.000.

Kern van het voorstel, samenvatting
De voorlopige jaarstukken 2023 zijn op 28 maart 2024 door het Algemeen Bestuur van de VrZW vastgesteld. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen voor 21 juni 2024. Daarna kunnen de jaarstukken 2023 door het Algemeen Bestuur op 10 juli 2024 definitief worden vastgesteld.

De ontwerpbegroting 2025 is ook op 28 maart vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de VrZW. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen voor 21 juni 2024. Daarna kan de begroting 2025 door het Algemeen Bestuur op 10 juli 2024 definitief worden vastgesteld.

Beleidsdoelstelling / Maatschappelijk effect
Met het voorstel wordt uitvoering gegeven aan de bepalingen van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland.

Vanwege de nieuwe Wet veiligheidsregio's, is ook de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland aangepast. Het ontwerp is eerder aan de gemeenteraad voorgelegd. Hierin is opgenomen dat, anders dan voorgaande jaren, de gemeenteraad ook over de resultaatbestemming van de voorlopige jaarstukken een zienswijze in kan dienen.

Toelichting en argumenten
Enkele belangrijke ontwikkelingen in 2023 die effect hebben op de voorlopige jaarstukken 2023 zijn:

Opvang ontheemden en asielzoekers
Volgens afspraken met het Rijk moeten 2.592 Oekraïense ontheemden in Zaanstreek-Waterland worden opgevangen. De uitvoering hiervan ligt bij gemeenten. In september 2023 was er sprake van een acute oproep aan de veiligheidsregio's om extra crisisnoodopvang (CNO) plekken voor Oekraïense vluchtelingen te realiseren. Deze tijdelijke CNO-plekken zijn door de VrZW, samen met de gemeenten, gerealiseerd.

VrZW heeft per 1 februari 2023 de projectorganisatie van de CNO voor asielzoekers overgenomen van de gemeenten Purmerend en Edam-Volendam. Per 1 juli 2023 is deze CNO gesloten, dit is in lijn met de afspraken hieromtrent. Juli en augustus hebben in het teken gestaan van de afbouw van de locatie en de afhandeling van openstaande facturen, administratie en het overdragen van de grond aan de gemeente Purmerend.

Versterking crisisbeheersing
Er is een structurele financiële toevoeging aan de brede doeluitkering rampenbestrijding vastgelegd om de regionale en landelijke slagkracht en informatiepositie te versterken. De eerste toegekende middelen zijn ingezet voor het uitbreiden van de formatie voor nieuwe taken rond informatiegestuurd werken en het ontvlechten van pikettaken van Hoofdofficier van dienst-brandweer en Leider Commando Plaats Incident.

Paraatheid brandweer
Tijdens het opstellen van het dekkingsplan zijn enkele knelpunten geconstateerd. Tijdens "fase 1: basis op orde" worden deze knelpunten structureel aangepakt. De veranderingen binnen de brandweerorganisatie als onderdeel van de veiligheidsregio zijn ingrijpend en vragen een aanzienlijke financiële investering.

Tijdens de bestuursconferentie van 9 juni 2023 is een eerste schets van het proces om tot een toekomstige brandweerzorg te komen gepresenteerd. De opgave is, op verzoek van het bestuur, eerst in kaart gebracht. De mogelijke oplossingen worden nu uitgewerkt.

Samen wonen, samen sterker
Eind 2022 heeft het bestuur van de VrZW en de GGD-ZW opdracht gegeven om het samenwonen van beide organisaties op het Prins Bernhardplein 112 in Zaandam uit te werken in een gezamenlijke businesscase "Samen Sterker". De businesscase is op 22 december 2023 door beide Algemeen Besturen vastgesteld. Voor de VrZW is eveneens de kredietaanvraag vastgesteld.

Ontwerpbegroting 2025
Per programma en thema is uitgewerkt wat het beoogde maatschappelijke effect is, de wijze waarop gestreefd wordt dit te realiseren en het overzicht van baten en lasten. Dit is verder uitgewerkt in de paragraaf "financiële aspecten".

Financiële middelen en effecten begroting
Iedere deelnemende gemeente betaalt een jaarlijkse voorlopige bijdrage aan de begroting van de VrZW (naar rato van het inwonertal). Het exploitatieresultaat wordt verrekend: een positief resultaat betekent een teruggave, maar bij een negatieve uitkomst moet de gemeente bijbetalen. De VrZW werkt met een sluitende, taakstellende begroting als uitgangspunt.

Jaarstukken 2023
Na het opstellen van de jaarrekening over 2023 sluit het exploitatiesaldoresultaat op €171.000 negatief. De nieuwe cao voor de veiligheidsregio's heeft in 2023 tot een forse loonkostenstijging geleid. Deze ontwikkeling is in 2023 voor een groot deel incidenteel opgevangen uit vacatureruimte en ruimte in het budget voor kapitaallasten.

In 2024 treedt een nieuwe cao in werking. De financiële effecten daarvan zijn bij het opmaken van de stukken nog niet bekend. Het budget voor kapitaallasten biedt in 2024 geen incidentele dekkingsmogelijkheid. In 2023 is namelijk een inhaalslag gerealiseerd van de doorgeschoven investeringen uit voorgaande jaren. De vertraging uit de covid-periode is daarmee ingehaald.

In de eerste bestuursrapportage 2024 schetst de VrZW de gevolgen van de cao en de opties voor de dekking van de meerkosten.

Ontwerpbegroting 2025
Het begrotingstotaal van VrZW bedraagt in 2025 afgerond € 45,9 miljoen. Het budget van VrZW wordt gevormd door de bijdrage van het Rijk in de Brede doeluitkering Rampen (BDUR) en de bijdragen van de gemeenten.

In de begroting 2025 staan geen nieuwe beleidsvoornemens met daaruit voortvloeiende financiële vertaling. Dit wordt gedaan omdat in de begroting van 2024 grote strategische opgaven in meerjarig perspectief zijn vastgesteld en deze opdrachten eerst worden uitgevoerd. Daarnaast wordt niet vooruitgelopen op het beleidsplan 2025-2028.

Gemeentelijke bijdrage 2025

Gemeente	Bijdrage 2024	Index 2025 6,7%	Reeds vast-gesteld beleid	Herverdelings effect GF sub-cluster C&B	Bijdrage 2025 (herijkt)
Edam-Volendam	€ 3.356.180	€ 224.864	€ 87.134	€ -35.441	€ 3.632.736

In de begroting 2025 is de indexering voor de loon- en prijsontwikkeling opgenomen conform de op 22 februari 2012 door het Algemeen Bestuur vastgestelde rekenmethode. Deze methode maakt gebruik van gegevens van het Centraal Planbureau. VrZW kan geen gebruik maken van de raming in het gemeentefonds omdat de meicirculaire niet tijdig beschikbaar is. De gemeenteschappelijke regeling moet de begroting al in maart aanbieden aan het Algemeen Bestuur. De gegevens van het Centraal Planbureau sluiten aan bij de ramingsuitgangspunten in de gemeentelijke sector.

Begrotingswijzing
Iedere deelnemende gemeente betaalt een jaarlijkse voorlopige bijdrage aan de begroting van de VrZW (naar rato van het inwonertal). Het exploitatieresultaat wordt verrekend: een positief resultaat betekent een teruggave, maar bij een negatieve uitkomst moet de gemeente bijbetalen. De VrZW werkt met een sluitende, taakstellende begroting als uitgangspunt.

Jaarstukken 2023
Na het opstellen van de jaarrekening over 2023 sluit het exploitatiesaldoresultaat op € 171.000 negatief. De nieuwe cao voor de veiligheidsregio's heeft in 2023 tot een forse loonkostenstijging geleid. Deze ontwikkeling is in 2023 voor een groot deel incidenteel opgevangen uit vacatureruimte en ruimte in het budget voor kapitaallasten.

In 2024 treedt een nieuwe cao in werking. De financiële effecten daarvan zijn bij het opmaken van de stukken nog niet bekend. Het budget voor kapitaallasten biedt in 2024 geen incidentele dekkingsmogelijkheid. In 2023 is namelijk een inhaalslag gerealiseerd van de doorgeschoven investeringen uit voorgaande jaren. De vertraging uit de covid-periode is daarmee ingehaald.

In de eerste bestuursrapportage 2024 schetst de VrZW de gevolgen van de cao en de opties voor de dekking van de meerkosten.

Ontwerpbegroting 2025
Het begrotingstotaal van VrZW bedraagt in 2025 afgerond € 45,9 miljoen. Het budget van VrZW wordt gevormd door de bijdrage van het Rijk in de Brede doeluitkering Rampen (BDUR) en de bijdragen van de gemeenten.

In de begroting 2025 staan geen nieuwe beleidsvoornemens met daaruit voortvloeiende financiële vertaling. Dit wordt gedaan omdat in de begroting van 2024 grote strategische opgaven in meerjarig perspectief zijn vastgesteld en deze opdrachten eerst worden uitgevoerd. Daarnaast wordt niet vooruitgelopen op het beleidsplan 2025-2028.

Gemeentelijke bijdrage 2025

In de begroting 2025 is de indexering voor de loon- en prijsontwikkeling opgenomen conform de op 22 februari 2012 door het Algemeen Bestuur vastgestelde rekenmethode. Deze methode maakt gebruik van gegevens van het Centraal Planbureau. VrZW kan geen gebruik maken van de raming in het gemeentefonds omdat de meicirculaire niet tijdig beschikbaar is. De gemeenteschappelijke regeling moet de begroting al in maart aanbieden aan het Algemeen Bestuur. De gegevens van het Centraal Planbureau sluiten aan bij de ramingsuitgangspunten in de gemeentelijke sector.

Begrotingswijzing
In 2024 bedroeg de gemeentelijke bijdrage van de gemeente Edam-Volendam € 3.356.180. Deze bijdrage stijgt in 2025 door de prijsindexatie, reeds vastgesteld beleid (zie ook de voorlopige jaarstukken 2023) en het herverdelingseffect naar € 3.632.736. Dit is een bijstelling van (afgerond) €277.000. Deze verhoging van de gemeetelijke bijdrage moet structureel worden verwerkt in de Programmabegroting 2025 en leidt tot een structurele verlaging van het saldo begroting.

De bijstelling is opgenomen in de Kadernota 2025, waarover uw raad is geïnformeerd.

Uitvoering of vervolgproces
Het Algemeen Bestuur van de VrZW zal de ingediende zienswijzen van de deelnemende gemeenten bespreken in hun vergadering op 10 juli 2024.

Participatie en communicatie
Tijdens de besluitvormende raad op 20 juni 2025 wordt er een besluit genomen over de te geven zienswijzen op de jaarstukken 2023 en de ontwerpbegroting 2025 van de VrZW. Na dit besluit zal er een brief met deze zienswijzen worden verstuurd naar het Algemeen Bestuur van de VrZW.

Bijlagen
1. Brief over de voorlopige jaarstukken VrZW 2023
2. Voorlopige jaarstukken VrZW 2023
3. Brief over de ontwerpbegroting VrZW 2025
4. Ontwerpbegroting VrZW 2025
5. Ontwerpbegroting VrZW 2025 in één oogopslag
6. Conceptbrief zienswijze

Edam-Volendam, d.d. 7 mei 2024

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris,	de burgemeester,
H. van der Woude	L.J. Sievers.